

FACTSHEET

Wet tot invoering van speekseltesten op drugs in het verkeer

Waarom een nieuwe opsporingsprocedure?

- Ten opzichte van de vorige drugcontroles aan de hand van aandachtsverdelende tests (onder andere fysieke proeven), gevolgd door urine- en bloedstalen, wou de wetgever op zoek naar een snellere, eenvoudigere en goedkopere procedure.
- De speekseltest moet de pakkans vergroten en het aantal vals-positieve resultaten doen afnemen.

Wanneer in gebruik?

De Wet van 31 juli 2009 treedt in werking op 1 oktober 2010.

Wat verandert er?

- De fysieke proeven uit de oude procedure worden vervangen door een checklist met uiterlijke tekenen van druggebruik.
- De urinetest wordt vervangen door een speekseltest.
- De bloedanalyse wordt op termijn vervangen door een speekselanalyse.

Welke stoffen worden opgespoord?

De wettekst vermeldt dat de speekseltest vijf stoffen opspoorde:

Stof	Spoort gebruik op van
THC	Cannabis
Amfetamine	Speed
MDMA	XTC
Morfine of 6-acetylmorfine	Heroïne
Cocaine of benzoylecgonine	Cocaine

Wie kan aan een controle op illegale drugs in het verkeer onderworpen worden?

- Bestuurders van een voertuig of rijdier die vermoedelijk onder invloed zijn van een van bovenvermelde stoffen.
- Vermoedelijke daders van een verkeersongeval.
- Iedereen die het ongeval mee kan hebben veroorzaakt (zelfs indien hij het slachtoffer ervan is).
- Personen die leerling-bestuurders van een voertuig of een rijdier op de openbare weg begeleiden of op het punt staan dit te doen.

Hoe verloopt de procedure?

1. De politie overloopt een gestandaardiseerde **checklist** om op basis van iemands uiterlijk en gedrag na te gaan of er tekenen zijn van recent gebruik van een van de bovenvermelde stoffen.

2. Indien uit de checklist blijkt dat minimum 3 uiterlijke tekenen van recent druggebruik waargenomen worden, wordt overgegaan tot een **speekseltest**. Worden geen 3 uiterlijke tekenen van recent druggebruik vastgesteld, dan kan men zijn weg verderzetten, tenzij er tekenen van dronkenschap zijn.



3. Is het resultaat van de speekseltest positief, dan:

- krijgt de gecontroleerde als voorzorgsmaatregel een onmiddellijk rijverbod van 12 uur opgelegd (rijbewijs wordt ingehouden en moet men het voertuig ter plaatse achterlaten);
- volgt er een speeksel- of bloedanalyse in een labo.

(Noot: de procedure voorziet in een speekselanalyse, maar omdat de wetgeving nog niet aangepast is voor de speekselanalyse in het labo, wordt de bloedanalyse nog steeds gebruikt. Op termijn zal de speekselanalyse de bloedanalyse vervangen)

4. Bevestigt de **speeksel- of bloedanalyse** het positieve resultaat van de speekseltest, dan volgt de bestraffing. Voor alle duidelijkheid: noch de checklist, noch de speekseltest, maar het resultaat van deze speeksel- of bloedanalyse is de maatstaf voor een mogelijke bestraffing.
5. Na 12 uur volgt een nieuwe speekseltest. Is deze negatief, dan wordt het rijverbod opgeheven. Scoort de test positief, dan wordt het rijverbod met 12 uur verlengd, waarna een nieuwe speekseltest zal volgen. Men krijgt het rijbewijs dus pas terug na het afleggen van een negatieve speekseltest.

Wanneer volgt een rijverbod van 12 uur?

- na een positieve speekseltest na het overlopen van de checklist;
- na een positieve tweede speekseltest na het verstrijken van een eerste rijverbod;
- na weigering van een speekseltest zonder wettelijke reden;
- na weigering van een speekseltest met wettelijke reden terwijl de checklist een indicatie van recent druggebruik geeft;
- indien de betrokkene ondanks een negatieve speekseltest toch onder invloed lijkt;
- indien onvoldoende speeksel kan verzameld worden voor speekseltest of speekselanalyse.

Kan men een speekseltest of speekselanalyse weigeren?

De wet voorziet in de mogelijkheid om de test of analyse te weigeren. Wanneer de persoon een wettige reden inroept, wordt een geneesheer opgeroepen om het motief te beoordelen. De inhoud van de wettige reden mag door de geneesheer niet worden onthuld als ze door het medisch geheim wordt gedekt. Als de opgevorderde arts vaststelt dat de weigering ongegrond is, zal de betrokken persoon opdraaien voor de kosten voor de tussenkomst van de geneesheer.

Is er een voorziene limiet zoals bij alcohol of is er een nultolerantie?

De wet gaat uit van nultolerantie. Per drug zijn er zowel voor de speekseltest als voor de speekselanalyse wel enkele limietwaarden bepaald omdat resultaten onder deze waarden geen wetenschappelijke betrouwbaarheid bieden.

Voor de speekselanalyse (die de basis vormt voor een mogelijke straf) bedragen deze:

Stof	Spoort gebruik op van	Limietwaarde
THC	Cannabis	10 ng/ml
Amfetamine	Speed	25 ng/ml
MDMA	XTC	25 ng/ml
Morfine of 6-acetylmorfine	Heroïne	5 ng/ml
Cocaïne of benzoylecgonine	Cocaïne	10 ng/ml

Welke straffen?

- Bij overtreding voorziet de wet een geldboete van € 200 tot € 2.000. Dit bedrag moet vermenigvuldigd worden met 5,5 opdecimen, wat betekent dat de boete in de praktijk € 1.100 tot € 11.000 kan bedragen.
- Bij overtreding kan een mogelijk rijverbod van minimum 8 dagen tot maximum 5 jaar opgelegd worden.
- Chauffeurs in overtreding die minder dan twee jaar over hun rijbewijs B beschikken, krijgen automatisch een rijverbod opgelegd en moeten opnieuw een rijexamen afleggen vooraleer ze het rijbewijs kunnen terugkrijgen.
- Bij weigering van een test zonder wettelijke reden volgt eveneens een boete van € 1.100 tot € 11.000.
- Bij herhaling binnen de drie jaar volgen zwaardere straffen (oplopend tot € 27.500), inclusief een mogelijke gevangenisstraf en een verval van het recht tot sturen.

Noot: Bij een positief resultaat van de speekseltest en speeksel- of bloedanalyse, zijn de kosten daarvan ook voor rekening van de onderzochte persoon. Als bij weigering om een speekseltest af te leggen de opgevorderde arts vaststelt dat die weigering ongegrond is, zal de betrokken persoon ook opdraaien voor de kosten van de opvordering.